

Sygn. akt IV Kz 307/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Legnicy - IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący : SSO Paweł Pratkowiecki

Protokolant: sekr. sąd. Antonina Kubienna

po rozpoznaniu w sprawie **M. C.**

obwinionej o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w.

zażalenia oskarżyciela - Straży Miejskiej w L.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Legnicy

z dnia 26 lipca 2018 r.

w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k.

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 lipca 2018 r. Sąd Rejonowy w Legnicy odmówił wszczęcia postępowania na podstawie art. 59 § 2 k.p.s.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 k.p.s.w.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył oskarżyciel publiczny i wniósł o jego uchylenie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Istotą uregulowania zamieszczonego w art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym (p.r.d.), jest m.in. zapewnienie możliwości ustalenia sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych. Treść tego przepisu nakazuje zatem, aby każdy właściciel lub posiadacz pojazdu podejmował czynności gwarantujące możliwość ustalenia kiedy i komu powierzył pojazd do kierowania lub użytkowania. Rozumowanie takie wynika m.in. z celowościowej wykładni art. 78 ust. 4 p.r.d. W najlepiej pojętym interesie społecznym leży bowiem, aby sprawcy naruszający zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym zostali ustalen i ukarani. Tym samym osoby, które mają obowiązek owych sprawców wskazać powinny dochować wszelkiej staranności w dopełnieniu tej powinności. Dotyczy to w sposób szczególny podmiotów prowadzących działalność, w ramach której użytkowana jest większa ilość pojazdów, albo pojazd użytkuje więcej niż jedna osoba.

Regulacja prawna z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 p.r.d. byłaby z definicji ułomna, gdyby przyjąć, że od odpowiedzialności zwalnia proste oświadczenie, że nie wiadomo kto użytkował pojazd, gdyż jest to samochód służbowy, eksploatowany przez kilka osób. Otóż właśnie dlatego, że jest to samochód służbowy, to powinnością

właściciela (posiadacza), jest solidne dokumentowanie komu i kiedy ów pojazd powierzono. Jeśli właściciel tego obowiązku nie spełnia i przez to nie jest w stanie wskazać konkretnego użytkownika pojazdu, wówczas ponosi odpowiedzialność za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w.

Tym samym nie ma racji sąd pierwszej instancji, gdy wywodzi, że na gruncie art 96 § 3 k.w. konieczne jest wykazanie, że sprawca wie komu powierzył pojazd, a mimo to wiedzy tej nie przekazuje uprawnionemu organowi. Odpowiedzialność za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. ponosi bowiem nie tylko ten, kto ukrywa przed uprawnionym organem dane użytkownika pojazdu, ale również ten, kto danych tych nie zna z przyczyn przez siebie zawinionych.

Jak widać, sąd odwoławczy nie podziela poglądu wyrażonego w końcowym fragmencie uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2010 r., sygn. I KZP 8/10 (OSNKW 2010/9/76), gdzie rzeczywiście wskazano, że do naruszenia przepisu art. 78 ust. 4 p.r.d. dochodzi jedynie wówczas, gdy właściciel (posiadacz) pojazdu wie, kto go używał, lub nim kierował w oznaczonym czasie. W przekonaniu sądu odwoławczego na gruncie art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 p.r.d. istotne jest bowiem także to, dlaczego sprawca nie posiada owej wiedzy. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na krytykę cytowanego poglądu Sądu Najwyższego (por.: R. A. Stefański, Glosa do postanowienia o sygn. I KZP 8/10, pkt 6, LEX 125673).

W niniejszej sprawie można zresztą postawić tezę, że obwiniona wiedziała komu powierzono pojazd (jednemu z pracowników), lecz nie była w stanie wskazać konkretnego nazwiska. Rolą sądu będzie ustalenie przyczyn, dla których tak się stało.

Oczywiście nie można wykluczyć, że w konkretnym wypadku pojawią się okoliczności, które zwolnią z odpowiedzialności za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w., gdy z innych niż wskazane w art. 78 ust. 4 in fine p.r.d., ale obiektywnie usprawiedliwionych powodów, obwiniony nie będzie w stanie udzielić żądanej informacji. Do powodów tych, jak już zaznaczono, nie można jednak zaliczyć zaniedbań w prowadzeniu ewidencji obrazującej komu i kiedy powierzono pojazd do kierowania lub używania.

Rzecz przedstawia się natomiast inaczej w przypadku osób fizycznych (prywatnych właścicieli), od których trudno wymagać szczegółowego dokumentowania losów pojazdu. W takiej sytuacji, przy ocenie zarzutu z art. 96 § 3 k.w. bazować trzeba na innych kryteriach, m.in. takich jak upływ czasu, czy też szczególne okoliczności powodujące, że w pewnym okresie pojazd użytkowany był przez większą liczbę osób, których właściciel nie jest w stanie skojarzyć ze zdarzeniem objętym zapytaniem z art. 78 ust. 4 p.r.d.

W niniejszej sprawie celowe jest więc zbadanie zarzutu postawionego obwinionej z uwzględnieniem uwag poczynionych wyżej oraz treści art. 442 § 3 k.p.k.

Z wszystkich tych przyczyn orzeczono jak na wstępie.